

Paper - II
PUNJABI

Booklet Code

A

Test Booklet No.

SUBJECT CODE : 3 4

Roll No. :

(Figures as per admission card)

Roll No. (in words) :

OMR Sheet No. :

Name and Signature of Invigilator/s

Signature : Name :

Time : 2 Hours

Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 24

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your roll number in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of hundred (100) multiple-choice type of questions.
- At the commencement of examination, the test booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested **To Open the Booklet and Compulsorily Examine it as Below:**
 - To have access to the Test Booklet, tear off the paper seal on the edge of the cover page. Do not accept a booklet without sticker seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Test Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
 - After the verification is over, the Test Booklet Number should be entered in the OMR Sheet and the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : (A) (B) (C) (D)
where (C) is the correct response.
- Your responses to the questions are to be indicated in the **OMR Sheet kept inside this Booklet**. If you mark at any place other than in the circles, the OMR Sheet will not be evaluated.
- Read the instructions given in OMR Sheet carefully. Fill the Booklet Code of Paper-II in OMR Sheet **Compulsorily**.
- Rough Work is to be done in the end of this booklet.
- If you write your name or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space provided for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return the OMR answer Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must NOT carry it with you outside the Examination Hall.
- You can take away test booklet and carbon copy of OMR Answer Sheet after the examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator, electronic gadgets or log table, etc. is prohibited.**
- There is no negative mark for incorrect answer.**

Test Prime

**ALL EXAMS,
ONE SUBSCRIPTION**

70,000+
Mock Tests

**Personalised
Report Card**

**Unlimited
Re-Attempt**

600+
Exam Covered

**Previous Year
Papers**

500%
Refund

ATTEMPT FREE MOCK NOW

1. 'ਰੀਤੀ ਸੰਪਰਦਾਇ' ਦਾ ਬਾਨੀ ਕੌਣ ਹੈ ?
(A) ਆਨੰਦ ਵਰਧਨ
(B) ਕੁੰਤਕ
(C) ਮੰਮਟ
(D) ਵਾਮਨ
2. ਜਦੋਂ ਉਪਮੇਯ, ਉਪਮਾਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
(A) ਉਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ
(B) ਰੂਪਕ ਅਲੰਕਾਰ
(C) ਯਮਕ ਅਲੰਕਾਰ
(D) ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ ਅਲੰਕਾਰ
3. 'ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
(A) ਸੁਤਿਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ
(B) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋ
(C) ਮੋਹਕ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ
(D) ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ
4. 'ਨੱਤੀਆਂ' ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸ ਅੰਗ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਹੈ?
(A) ਕੰਨ (B) ਨੱਕ
(C) ਉਂਗਲ (D) ਧੁੰਨੀ
5. 'ਅਸ਼ਟਾਧਿਆਇ' ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
(A) ਭਰਥਰੀ ਹਰੀ
(B) ਪਾਣਿਨੀ
(C) ਪਤੰਜਲੀ
(D) ਭਰਤਮੁਨੀ
6. 'ਰੁਬਾਈ' ਦੀਆਂ ਕਾਵਿ ਪੰਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਪੰਕਤੀ ਦਾ ਤੁਕਾਂਤ ਨਹੀਂ ਮੇਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ?
(A) ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ
(B) ਪਹਿਲੀ ਦਾ
(C) ਦੂਜੀ ਦਾ
(D) ਤੀਜੀ ਦਾ
7. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਸੂਰ ਵਾਹਕ ਧੁਨੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ?
(A) ਪ, ਏ, ਸ
(B) ਤ, ਹ, ਮ
(C) ਕ, ਬ, ਚ
(D) ਓ, ਅ, ਏ
8. 'ਅਰਸਤੂ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ' ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
(A) ਸੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ
(B) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
(C) ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
(D) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ
9. 'ਪਤੱਲ' ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ?
(A) ਵਿਆਹ ਨਾਲ
(B) ਜਨਮ ਨਾਲ
(C) ਸ਼ਰਾਧਾਂ ਨਾਲ
(D) ਮੰਗਣੀ ਨਾਲ

10. 'ਡੰਦ ਕਵਿਤਾ' ਦਾ ਸ਼ਰੀਰ ਹੈ,' ਇਹ ਕਥਕ ਕਿਸ ਆਲੋਚਕ ਦਾ ਹੈ।
- (A) ਡਾ० ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ
(B) ਡਾ० ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਆਹੂਜਾ
(C) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋ
(D) ਬਾਵਾ ਬੁਧ ਸਿੰਘ
11. ਵਾਕਾਤਮਕ ਬਣਤਰ ਕਿਸਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ?
- (A) ਵਾਕ ਵਿਚ ਸਬਦਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹਤ ਨੂੰ।
(B) ਵਾਕ ਵਿਚ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹਤ ਨੂੰ।
(C) ਵਾਕ ਵਿਚ ਧੁਨੀਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹਤ ਨੂੰ।
(D) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ।
12. 'ਝੋਰਾ' ਹੈ :
- (A) ਭਾਸ਼ਾਈ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਸਿਸਟਮ
(B) ਅਸਲ ਬੋਲ ਉਚਾਰ
(C) ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ
(D) ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
13. 'ਮੇਰਾ ਨਾਨਕਾ ਪਿੰਡ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
- (A) ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ
(B) ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ
(C) ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ
(D) ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ
14. 'ਸਵਾਂਗ' ਕੀ ਹੈ ?
- (A) ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਤ
(B) ਲੋਕ ਬੋਲੀ
(C) ਲੋਕ ਧੰਦਾ
(D) ਲੋਕ ਨਾਟ
15. 'ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਜੀ. ਬੀ. ਸਿੰਘ
(B) ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ
(C) ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿਧੂ
(D) ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ
16. Given below are two statements, one labelled as Assertion (a) and the other labelled as Reason (r). Read the statements and choose the correction answer from the code given below :
- Assertion (a) :
- ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹਕੀਕਤ ਮੌਤ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਸਨਮੁਖ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਅੱਡ, ਉਝਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ।
- Reason (r) :
- ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਰੀਦ ਸੂਫੀ ਸਾਧਨਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਕਈ ਦੁਨਿਆਈ ਜੀਵਨ ਦੇ ਉਆਗ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।
- Codes :
- (A) Both (a) and (r) are true and (r) is correct explanation of (a)
(B) Both (a) and (r) are true but (r) is not correct explanation of (a)
(C) (a) is true, but (r) is false
(D) (a) is false, but (r) is true

17. Given below are two statements, one labelled as Assertion (a) and the other labelled as Reason (r). Read the statements and choose the correction answer from the code given below :

Assertion (a) :

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸੁਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ।
ਸੁਰ ਦੀ ਇਸ ਮਹੱਤਤਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੁਰ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸੁਰਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Reason (r) :

ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਰੀਆਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਇਕੋ ਇਕ ਸੁਰ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ।

Codes :

- (A) Both (a) and (r) are true and (r) is correct explanation of (a)
- (B) Both (a) and (r) are true but (r) is not correct explanation of (a)
- (C) (a) is true, but (r) is false
- (D) (a) is false, but (r) is true

18. Given below are two statements, one labelled as Assertion (a) and the other labelled as Reason (r). Read the statements and choose the correction answer from the code given below :

Assertion (a) :

ਜਿਥੇ ਬੋਲੀ, ਧਰਮ, ਇਤਿਹਾਸ ਭੂਗੋਲ ਕਿਸੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੁੰਦੇ।

Reason (r) :

ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਟਾ ਧਖ ਵਿਚ ਬੋਲੀ, ਧਰਮ, ਇਤਿਹਾਸ, ਭੂਗੋਲ ਬਹੁਤੀਆਂ ਉਚੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਖੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

Codes :

- (A) Both (a) and (r) are true and (r) is correct explanation of (a)
- (B) Both (a) and (r) are true but (r) is not correct explanation of (a)
- (C) (a) is true, but (r) is false
- (D) (a) is false, but (r) is true

19. Given below are two statements, one labelled as Assertion (a) and the other labelled as Reason (r). Read the statements and choose the correction answer from the code given below :

Assertion (a) :

ਸਮਕਾਲੀ ਪਰਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਛਾਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੇ ਸਿਰਫ ਵਾਸਤਵ ਦੀ ਉਚਾਰਿਆ ਦਾ ਵਿਤਰਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਹਿਮ ਸੰਬੰਧਾਂ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਦਾਰਿਆ ਹੈ।

Reason (r) :

ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਵੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਅੱਡ ਅੱਡ ਖੇਤਰਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਫਰਕ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

Codes :

- (A) Both (a) and (r) are true and (r) is correct explanation of (a)
- (B) Both (a) and (r) are true but (r) is not correct explanation of (a)
- (C) (a) is true, but (r) is false
- (D) (a) is false, but (r) is true

20. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

- P ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੈਣਾ
Q ਮਨਜੀਤ
R ਸਵਾਸੀ ਅੰਤਰ ਨੀਰਵ
S ਇੰਡੂਪਾਲ

List - II

- 1 ਨਹੀਂ
2 ਤੀਜੀ ਔਖ ਦੇ ਨਾਂ
3 ਕਵਿਤਾ ਮੇਰੇ ਜਿਹੀ
4 ਬਦਾਮਾਂ ਦੀ ਫੁੱਲ ਕੇਰੀ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	2	1	4	3
(B)	1	4	3	2
(C)	3	4	1	2
(D)	2	3	1	4

21. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

- P ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ
Q ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
R ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ
S ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ

List - II

- 1 ਲੋਕ ਕਾਵਿ : ਸਿਰਜਣ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ
2 ਲੋਕ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ
3 ਦੇਸ ਦੁਆਬਾ
4 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	3	4	1	2
(B)	2	1	3	4
(C)	2	4	1	3
(D)	1	3	2	4

22. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

- P ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ
Q ਇੰਡੂਪਾਲ
R ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਗਰਿਕ
S ਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਇਨਕਲਾਬੀ

List - II

- 1 ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਬਦ ਜਿੰਦਗੀ
2 ਤਰਕਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ
3 ਸੂਲੀ ਕੰਮੇ ਅਲਫਾਜ਼
4 ਛਿਣ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	1	2	4	3
(B)	2	3	1	4
(C)	3	2	1	4
(D)	4	2	1	3

23. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

P ਬਾਗ

Q ਬਾਂਦਰ ਕੀਲਾ

R ਅਲਗੋਜ਼ੇ

S ਝੂਮਰ

List - II

1 ਲੋਕ ਸਾਜ਼

2 ਲੋਕ ਨਾਚ

3 ਲੋਕ ਖੇਡ

4 ਕਢਾਈ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	4	3	1	2
(B)	3	2	1	4
(C)	1	2	3	4
(D)	2	4	1	3

24. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

P ਸਵਰਾਜਬੀਰ

Q ਆਤਮਜੀਤ

R ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ

S ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

List - II

1 ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ

2 ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ ਕਮਜ਼ ਦਾ ਹੱਲ ਨਾਹੀ

3 ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਰਾਤ

4 ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਦਾ ਸੱਚ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	3	4	2	1
(B)	2	1	3	4
(C)	1	3	2	4
(D)	4	2	1	3

25. Given below are two statements, one labelled as Assertion (a) and the other labelled as Reason (r). Read the statements and choose the correction answer from the code given below :

Assertion (a) :

ਰੀਤੀ ਸੰਪਰਦਾਇ ਦੇ ਆਦਾਰੀਆ ਇਸਨੂੰ ਕਾਵਿ ਦੀ ਆਤਮਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਵਿ ਦੇ ਰੀਤੀਰਾਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਭਾਵ ਸ਼ੈਲੀਗਤ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ।

Reason (r) :

ਰੀਤੀ ਸੰਪਰਦਾਇ ਦੇ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦਾ ਰੀਤੀ ਨੂੰ ਕਾਵਿ ਦੀ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤਾ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕਾਵਿ ਦੇ ਸਰੀਰੀ ਲੱਛਣਾਂ ਤਕ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ ਹੈ।

Codes :

- (A) Both (a) and (r) are true and (r) is correct explanation of (a)
 (B) Both (a) and (r) are true but (r) is not correct explanation of (a)
 (C) (a) is true, but (r) is false
 (D) (a) is false, but (r) is true

26. Given below are two statements, one labelled as Assertion (a) and the other labelled as Reason (r). Read the statements and choose the correction answer from the code given below :

Assertion (a) :

ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਇਹ ਭਰਾਂਤੀ ਆਮ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਾਰਸੀ ਦੀ ਮਸਨਵੀ ਵਿਧਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

Reason (r) :

ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾਵਿ ਵਿਧੀ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰੰਪਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

Codes :

- (A) Both (a) and (r) are true and (r) is correct explanation of (a)
- (B) Both (a) and (r) are true but (r) is not correct explanation of (a)
- (C) (a) is true, but (r) is false
- (D) (a) is false, but (r) is true

27. Given below are two statements, one labelled as Assertion (a) and the other labelled as Reason (r). Read the statements and choose the correction answer from the code given below :

Assertion (a) :

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਰੀਆਈ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੇ ਸਿੰਧ ਘਾਟੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ। ਮੁੜ ਵਾਸਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ। ਉਹ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਲੁਕੇ।

Reason (r) :

ਫਲਸਰੂਪ ਆਰੀਆਈ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ ਪੂਰਵ ਆਰੀਆਈ ਭਾਵ ਸਪੱਤ ਸਿੰਧੂ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਅਪਣੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

Codes :

- (A) Both (a) and (r) are true and (r) is correct explanation of (a)
- (B) Both (a) and (r) are true but (r) is not correct explanation of (a)
- (C) (a) is true, but (r) is false
- (D) (a) is false, but (r) is true

28. Given below are two statements, one labelled as Assertion (a) and the other labelled as Reason (r). Read the statements and choose the correction answer from the code given below :

Assertion (a) :

ਸਭਿਆਚਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਿਰਜੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਅਮਲ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਕਰਕੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਸਬਕਾਂ, ਖੁਆਬਾਂ ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ।

Reason (r) :

ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨੇਮ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਨਹ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

Codes :

- (A) Both (a) and (r) are true and (r) is correct explanation of (a)
- (B) Both (a) and (r) are true but (r) is not correct explanation of (a)
- (C) (a) is true, but (r) is false
- (D) (a) is false, but (r) is true

29. Given below are two statements, one labelled as Assertion (a) and the other labelled as Reason (r). Read the statements and choose the correction answer from the code given below :

Assertion (a) :

ਵਾਰ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੋਵੇਂ ਜੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਵਿ ਰੂਪਾਕਾਰ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਯੁੱਧ ਵਰਣਨ ਅਤੇ ਦਾਇਕ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਾਰ ਜਿਥੇ ਦੋਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸੁਖਾਂਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੁਖਾਂਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

Reason (r) :

ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਕਾਵਿ ਰੂਪਾਕਾਰ ਹੈ, ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਾਮੀ ਇਰਾਨੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ।

Codes :

- (A) Both (a) and (r) are true and (r) is correct explanation of (a)
- (B) Both (a) and (r) are true but (r) is not correct explanation of (a)
- (C) (a) is true, but (r) is false
- (D) (a) is false, but (r) is true

30. Given below are two statements, one labelled as Assertion (a) and the other labelled as Reason (r). Read the statements and choose the correction answer from the code given below :

Assertion (a) :

ਹਰ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿੱਪੀ ਦੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਨੂੰ ਇਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਸਾਰਥਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵੀ ਹੈ।

Reason (r) :

ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਹੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

Codes :

- (A) Both (a) and (r) are true and (r) is correct explanation of (a)
- (B) Both (a) and (r) are true but (r) is not correct explanation of (a)
- (C) (a) is true, but (r) is false
- (D) (a) is false, but (r) is true

31. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

- P ਸੀਹਰਫ਼ੀ
- Q ਬਾਰਾਸਾਹ
- R ਬਾਵਨ ਅੱਖਰੀ
- S ਪੇਂਤੀ ਅੱਖਰੀ

List - II

- 1 ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ
- 2 ਫਾਰਸੀ
- 3 ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨੇ
- 4 ਦੇਵਨਾਗਰੀ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	2	4	3	1
(B)	2	3	4	1
(C)	3	2	1	4
(D)	1	3	4	2

32. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

- P ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
Q ਮੋਹਨ ਭੰਡਾਰੀ
R ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
S ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁਲੌਰ

List - II

- 1 ਚੌਥੀ ਕੂਟ
2 ਕੁਝ ਅਣਕਿਹਾ ਵੀ
3 ਅਗਨੀ ਕਲਸ
4 ਮੂਨ ਦੀ ਅੱਖ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	1	3	2	4
(B)	2	4	1	3
(C)	3	1	4	2
(D)	4	2	3	1

33. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

- P ਅਲਾਹੁਵੀਆਂ
Q ਸੁਹਾਗ
R ਸੁੰਦਰ ਸੁੰਦਰੀਏ
S ਘੋੜੀਆਂ

List - II

- 1 ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੀਤ
2 ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੀਤ
3 ਮੋਤ ਵੰਲੇ
4 ਲੋਹੜੀ ਮੌਕੇ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	3	2	4	1
(B)	2	3	1	4
(C)	1	3	2	4
(D)	4	1	3	2

34. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

- P ਭੁੱਗਾ
Q ਸੱਗੀ ਫੁੱਲ
R ਕੀਰਨਾ
S ਖਿੱਦੇ ਖੁੰਡੀ

List - II

- 1 ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਵੰਨਗੀ
2 ਲੋਕ ਖੇਡ
3 ਗਹਿਣਾ
4 ਪਕਵਾਨ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	2	3	1	4
(B)	4	3	1	2
(C)	1	2	4	3
(D)	3	2	1	4

- 35 Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

- P ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ
Q ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
R ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਸਤੋਜ
S ਮਨਮੋਹਨ

List - II

- 1 ਤੀਵੀਆਂ
2 ਸਹਿਜ ਗੁਫਾ ਗਹਿ ਆਸਣ
3 ਸੂਰਜ ਦੀ ਅੱਖ
4 ਮਾਤ ਲੋਕ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	2	3	4	1
(B)	3	4	2	1
(C)	1	2	4	3
(D)	3	4	1	2

36. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

- P ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
Q ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
R ਪਾਲ ਕੌਰ
S ਵਨੀਤਾ

List - II

- 1 ਪੈਣ ਤੜਾਗੀ
2 ਕਾਲ ਪਹਿਰ ਘੜੀਆਂ
3 ਸੁਨੇਹੜੇ
4 ਧੁੱਪ ਦੀ ਚੁੱਨੀ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	2	1	3	4
(B)	3	4	1	2
(C)	4	2	1	3
(D)	1	3	2	4

37. Match List - I and List - II and select the correct answer from the code given below :

List - I

- P ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ
Q ਲਾਲ ਸਿੰਘ
R ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ
S ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਹਕ

List - II

- 1 ਪਾਰੇ ਗੈਰ
2 ਦੁੱਪ ਦਾ ਛੱਪੜ
3 ਦੁਖ ਸੁਖ
4 ਅੱਧੇ ਅਧੂਰੇ

Codes :

	P	Q	R	S
(A)	3	4	1	2
(B)	2	3	4	1
(C)	1	3	2	4
(D)	4	2	1	3

38. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਹੈ :
- (A) ਆਈ. ਸੀ. ਨੰਦਾ, ਆਜਮੇਰ ਔਲਖ, ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਹੁਜਾ
- (B) ਆਈ. ਸੀ. ਨੰਦਾ, ਚਰਨਦਾਸ ਸਿਧੂ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
- (C) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਆਤਮਜੀਤ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ
- (D) ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਹੁਜਾ
39. ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਚਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਕਿਹੜਾ ਹੈ :
- (A) ਗਿੱਧਾ, ਸੰਮੀ, ਝੁੰਡੀ, ਕਿੱਕਲੀ।
- (B) ਝੁੰਮਰ, ਗਿੱਧਾ, ਜਾਗੋ, ਚੋਲਾ।
- (C) ਭੰਗੜਾ, ਸੰਮੀ, ਸਵਾਂਗ, ਗਿੱਧਾ।
- (D) ਜਾਗੋ, ਗਿੱਧਾ, ਝੁੰਮਰ, ਲੁੱਡੀ।
40. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਖੋਜ-ਆਲੋਚਨਾ ਰਸਾਲਿਆ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਹੈ :
- (A) ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆਂ, ਪ੍ਰਵਚਨ, ਪਰਖ, ਕਹਾਣੀਧਾਰਾ
- (B) ਸਮਦਰਸ਼ੀ, ਸਿਰਜਣਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪ੍ਰਤ੍ਰਿਕਾ, ਪਰਵਾਸ
- (C) ਖੋਜ ਦਰਪਣ, ਆਲੋਚਨ, ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ, ਗੋਸ਼ਟਿ
- (D) ਸ਼ਬਦ, ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ, ਸਮਕਾਲੀ ਸਾਹਿਤ
41. ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਾ ਕਿਹੜਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕ੍ਰਮ ਠੀਕ ਹੈ ?
- (A) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
- (B) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ
- (C) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ
- (D) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ
42. ਕਿਹੜੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਰਚਨਾਕਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਠੀਕ ਹਨ :
- (A) ਅਕਾਲਿ ਉਸਤਤਿ, ਜਪੁਜੀ, ਸੁਖਮਨੀ, ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ
- (B) ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ, ਜਪੁਜੀ, ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ, ਸੁਖਮਨੀ
- (C) ਸਿਧ ਗੋਸ਼ਟਿ, ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ, ਆਨੰਦ ਸਾਹਿਬ, ਸੁਖਮਨੀ
- (D) ਜਪੁਜੀ, ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ, ਸੁਖਮਨੀ, ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ
43. ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕ੍ਰਮ ਸਹੀ ਹੈ ?
- (A) ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ, ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਰਫ਼
- (B) ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਰਫ਼, ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ
- (C) ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ, ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਰਫ਼, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
- (D) ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਰਫ਼, ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ

44. ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਨਕਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਇਤਿਹਾਸਕ-ਕ੍ਰਮ ਸਹੀ ਹੈ :
- (A) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋ, ਚਰਨਦਾਸ ਸਿਧੂ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਆਤਮਜੀਤ
- (B) ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਅਜਮੇਰ ਔਣਖ, ਸਵਰਗਜਬੀਰ
- (C) ਅਜਮੇਰ ਔਣਖ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ
- (D) ਜੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਆਤਮਜੀਤ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
45. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਇਤਿਹਾਸਕ-ਕ੍ਰਮ ਸਹੀ ਹੈ :
- (A) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੱਵਲ, ਮਨਮੋਹਨ ਬਾਵਾ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ
- (B) ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ
- (C) ਮਨਮੋਹਨ ਬਾਵਾ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ
- (D) ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ
46. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਜੁਟ ਇਤਿਹਾਸਕ-ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਹੈ :
- (A) ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾੜ੍ਹਕ, ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
- (B) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
- (C) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪਾਸ਼, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ
- (D) ਦਰਸ਼ਨ ਬੁੱਟਰ, ਸ. ਸ. ਮੀਸ਼ਾ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ
47. ਅਰਸਤੂ ਦੇ ਵਿਰੋਧਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੈ?
- (A) ਦਰਸ਼ਨ
- (B) ਧਰਮ
- (C) ਸਾਹਿਤ
- (D) ਚਕਿਤਸਾ ਵਿਗਿਆਨ
48. ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ-ਕਾਲ ਨਾਮਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ :
- (A) ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ
- (B) ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀ
- (C) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਹਿਤਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ
- (D) ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਚਨਾ
49. ਹਾਸ਼ਮ ਨੇ 'ਸੱਸੀ ਪੁੰਨੂੰ' ਕਿੱਸੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਛੰਦ ਵਿਚ ਕੀਤੀ :
- (A) ਬੈਠ ਛੰਦ
- (B) ਦਵੱਥਾ ਛੰਦ
- (C) ਕੋਰੜਾ ਛੰਦ
- (D) ਸੋਰਠਾ ਛੰਦ
50. 'ਵਾਰ ਕਾਵਿ-ਧਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ' ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ
- (B) ਡਾ. ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ
- (C) ਡਾ. ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ
- (D) ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

51. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜੈਜਾਵੰਡੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ ਦਾ ਰਚਨਾਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
(B) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ
(C) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
(D) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ
52. 'ਅਨਲਹੱਕ' ਦਾ ਨਾਘਰਾ ਕਿਸਨੇ ਲਾਇਆ ?
- (A) ਮਨਸੂਰ ਨੇ
(B) ਰਾਬੀਆ ਨੇ
(C) ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਨੇ
(D) ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ
53. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਨਾਸਕੀ ਧੁਨੀਆਂ ਹਨ :
- (A) ਮਾਝੀ
(B) ਮਲਵਈ
(C) ਪੁਆਧੀ
(D) ਮੁਲਤਮੀ
54. ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਵਾਰਤਕ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਵਰਗ ਸਹੀ ਹੈ :
- (A) ਮਹਾਂਕਾਵਿ, ਰਹਿਤਨਾਮਾ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ, ਗੋਸ਼ਟਾਂ
(B) ਗੋਸ਼ਟਾਂ, ਪਰਮਾਰਥ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ, ਸੁਖਨ
(C) ਸੁਖਨ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ, ਜਨਮ ਸਾਖੀਆ, ਪਰਮਾਰਥ
(D) ਮਸਝ, ਜੀਵਨੀ, ਸਫਰਨਾਮਾ, ਸਾਖੀਆਂ
55. 'ਬੰਦਰਗਾਹ' ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਰਚਯਿਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?
- (A) ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ
(B) ਧਨੀ ਰਾਮ ਚੜ੍ਹਕ
(C) ਫਿਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ
(D) ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
56. 'ਸੇਧਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰਾਂ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਪ੍ਰੋ. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
(B) ਨਜ਼ਮ ਹੁਸੈਨ ਸੱਯਦ
(C) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
(D) ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ
57. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮੱਧਕਾਲੀ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਦਾ ਜੁੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
- (A) ਕਾਫੀ, ਕਿੱਸਾ, ਸੱਝਕ
(B) ਸ਼ਬਦ, ਨਜ਼ਮ, ਸੀਹਰਫੀ
(C) ਵਾਰ, ਬਾਰਾਮਾਹ, ਸ਼ਬਦ
(D) ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ, ਜੰਗਨਾਮਾ
58. ਗਜ਼ਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ੇਅਰ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ?
- (A) ਮੁਸਲਮਨ
(B) ਹੁਸਨੇ ਮਤਲਾ
(C) ਮਤਲਾ
(D) ਮਕਤਾ
59. 'ਸੁਧੀਸ਼ ਪਚੋਰੀ-ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ' ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
- (A) ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਰਤ
(B) ਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਇਨਕਲਾਬੀ
(C) ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
(D) ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੈਨਾ

60. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਨਾਟਕਕਾਰ ਪੇਂਡੂ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- (A) ਆਤਮਜੀਤ
(B) ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ
(C) ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
(D) ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ
61. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਗਿਆਨਪੀਠ ਐਵਾਰਡ ਕਿਸ ਰਚਨਾ ਲਈ ਮਿਲਿਆ ?
- (A) ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਕੈਨਵਸ
(B) ਪਿੰਜਰ
(C) ਡੇ ਰੁੱਤਾਂ
(D) ਡਾਕਟਰ ਦੇਵ
62. ਕਿਹੜਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪ ਨੇਮ ਚੌਮਸਕੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
- (A) ਝੰਗ ਤੇ ਪੈਰੋਲ
(B) ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਨੇਮ
(C) ਗਹਿਨ ਤੇ ਨਤਹੀ ਜੁਗਤ
(D) ਵਾਕਾਂਸ਼ ਉਸਾਰੀ ਨੇਮ
63. 'ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦਾ ਤਜ਼ਕਰਾ' ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਮੌਲਾ ਬਖਸ਼ ਕੁਸ਼ਤਾ
(B) ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਜੈਨ
(C) ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ
(D) ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ
64. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
- (A) ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ, ਪਾਸ਼, ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ
(B) ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲਿਆ, ਜਗਤਾਰ
(C) ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਰਾਮਪੁਰੀ
(D) ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲਿਆ, ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ, ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ
65. ਦਲਿਤ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਹੈ ?
- (A) ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ, ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ, ਮਦਨ ਵੀਰ
(B) ਜਗਤਾਰ, ਬਲਬੀਰ ਮਾਧੋਪੁਰੀ, ਗੁਰਮੀਤ ਕੜਿਆਲਵੀ
(C) ਪਾਸ਼, ਮਦਨ ਵੀਰ, ਸਤਪਾਲ ਭੀਖੀ
(D) ਮਨਮੋਹਨ, ਗੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲ
66. 'ਮੰਜ਼ਿਲ ਦਿਸ ਪਈ' ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ
(B) ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ
(C) ਪ੍ਰੋ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ
(D) ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ

67. 'ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ' ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਕ
(B) ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ
(C) ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
(D) ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ
68. ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਦਾ ਲੇਖਕ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਹੈ ?
- (A) ਮੇਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਫਰਨਾਮਾ
(B) ਇਕ ਅਮਰੀਕਾ ਇਹ ਵੀ
(C) ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮੀ ਤੇ ਮਲਾਇਆ ਦੀ ਯਾਤਰਾ
(D) ਜੰਗਲ ਜੰਗਲ ਪਰਬਤ ਪਰਬਤ
69. ਪਰਵਾਸੀ ਨਾਵਲਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਹੈ?
- (A) ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ, ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਸਤੋਜ
(B) ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ, ਨਛੱਤਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਧੀਰ
(C) ਹਰਮਹਿੰਦਰ ਕਮਲ, ਜਸਬੀਰ ਭੁੱਲਰ, ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲ
(D) ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ, ਦਰਸ਼ਕ ਬੀਰ, ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲ
70. ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗ ਮੰਚ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਆਈ. ਸੀ. ਨੰਦਾ
(B) ਨੌਰਾ, ਰਿਚਰਡਜ਼
(C) ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
(D) ਅਜਮੇਰ ਐਲਖ
71. ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਵਿਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿੰਨੇ ਸਰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
- (A) ਛੇ
(B) ਅੱਠ
(C) ਦਸ
(D) ਬਾਰਾਂ
72. 'ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਸੰਦਰਭ ਕੌਸ਼' ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ
(B) ਡਾ. ਰਜਨੀਸ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ
(C) ਡਾ. ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
(D) ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ
73. 'ਕਵੇਂ ਲੋਕ' ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?
- (A) ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ
(B) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
(C) ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ
(D) ਵਰਿਆਮ ਸੰਧੂ
74. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਨਿੱਮ ਦੇ ਪੱਤੇ' ਦੀ ਵਿਧਾ ਕੀ ਹੈ ?
- (A) ਨਾਟਕ
(B) ਨਾਵਲ
(C) ਕਹਾਣੀ
(D) ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ

75. 'ਅੱਧੀ ਮਿੰਟੀ ਅੱਧਾ ਸੋਨਾ' ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
- (A) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
(B) ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ
(C) ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ
(D) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
76. 'ਹਰਿਆ ਨੀ ਮਾਏ, ਹਰਿਆ ਨੀ ਭੈਣੇ' ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਵੰਨਗੀ ਹੈ ?
- (A) ਸੁਹਾਗਾ
(B) ਘੋੜੀ
(C) ਸਿੱਠਣੀ
(D) ਅਲਾਹੁਣੀ
77. 'ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ' ਸਮੀਖਿਆ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ
(B) ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਕੰਵਰ
(C) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
(D) ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿਲ
78. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਸਰਸਵਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ 'ਤੇ ਮਿਲਿਆ ?
- (A) ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਸੁਲਗਦੀ ਵਰਣਮਾਲਾ
(B) ਬਿਰਖ ਅਰਜ਼ ਕਰੇ
(C) ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ
(D) ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹਰਫ਼
79. 'ਨਾਰੀਵਾਦ : ਸਿਧਾਂਤ ਚਿੰਤਨ' ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਬੇਸੰਤ ਕੌਰ
(B) ਵਨੀਤਾ
(C) ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ
(D) ਰਮਿੰਦਰ ਦੌਰ
80. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ-ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਹੈ ?
- (A) ਹਨੀਫ਼ ਚੌਧਰੀ, ਮਜੀਦ ਭੱਟੀ, ਅਫ਼ਜ਼ਲ ਤੇਸੀਫ਼
(B) ਅਕਬਰ ਲਾਹੌਰੀ, ਫਕੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਫਕੀਰ, ਮੌਲਾ ਬਖ਼ਣ ਕੁਸ਼ਤਾ
(C) ਰਿਫਾਅਤ, ਇਲਿਆਸ ਘੁੰਮਣ, ਅਹਿਮਦ ਰਾਹੀ
(D) ਆਗਾ ਅਸ਼ਰਫ਼, ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ, ਮੁਨੀਰ ਨਿਆਜ਼ੀ
81. ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪਾਕਾਰ ਪੱਖੋਂ ਕਿਹੜਾ ਲੇਖਕ ਜੁੱਟ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
- (A) ਆਈ.ਸੀ. ਨੰਦਾ, ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ, ਸਵਰਾਜ ਬੀਰ
(B) ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ
(C) ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ, ਆਤਮਜੀਤ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ
(D) ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ

82. 'ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਾਮ ਮੋਕਸ਼ ਦੀ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀ ਕਾਵਿ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੈ।' ਇਹ ਕਥਨ ਕਿਸ ਵਿਦਵਾਨ ਦਾ ਹੈ :
- (A) ਵਾਸਨ
(B) ਭਰਤਮੁਨੀ
(C) ਆਨੰਦਵਰਧਨ
(D) ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ
83. 'ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ ਸਿਰ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ।' ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ ਟੂਕਾਂ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹਨ ?
- (A) ਭਗਤ ਕਬੀਰ
(B) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
(C) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
(D) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
84. 'ਕੋਇਲ ਕੂ' ਬੰਬੀਹਾ ਬੋਲ', 'ਹੰਸ ਚੋਗ' ਕਾਮੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਬਾਵਾ ਬੱਧ ਸਿੰਘ
(B) ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ੋਕ
(C) ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤਲ
(D) ਮੌਲਾ ਬਖਸ਼ ਕੁਸ਼ਤਾ
85. 'ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ
(B) ਡਾ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ
(C) ਡਾ. ਧਰਮ ਸਿੰਘ
(D) ਡਾ. ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ
86. 'ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਖੋਜ ਪ੍ਰਬੰਧ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ
(B) ਡਾ. ਧਰਮ ਸਿੰਘ
(C) ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
(D) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
87. 'ਲੋਕ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ ਸ਼ਾਸਤਰ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਡਾ. ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ
(B) ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ
(C) ਡਾ. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ
(D) ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
88. 'ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ' ਦਾ ਕਰਤਾ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਡਾ. ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ
(B) ਡਾ. ਪਰਮ ਸਿੰਘ
(C) ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੌਰੀ
(D) ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ

89. 'ਸੂਫੀ ਸਾਹਿਤ ਸੰਦਰਭ ਕੋਸ਼' ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ? 92. 'ਕੱਲਿਆਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ' ਵਾਰਤਕ-ਰਚਨਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- (A) ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ (A) ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ
- (B) ਡਾ. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ (B) ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ
- (C) ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ (C) ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ
- (D) ਡਾ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ (D) ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ
90. 'ਮਾਟੀ ਕੁਦਮ ਕਰੋਂਦੀ ਯਾਹ' ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ? 93. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸਹੀਂ ਹੈ ?
- (A) ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (A) ਵੀਨਾ ਵਰਮਾ, ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲ, ਜਗਜੀਤ ਬਰਾੜ
- (B) ਖਾਵਿਦ ਟਸੈਨ (B) ਦਰਸ਼ਨ ਧੀਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ, ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
- (C) ਨਜਮ ਹੁਸੈਨ ਸੱਯਦ (C) ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ, ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ
- (D) ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਜੀ (D) ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਿੰਦਰ
91. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਨਾਵਲ, ਦਲਿਤ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ ਹੈ ? 94. 'ਆਲੰਬਨ' ਕਿਸਦਾ ਭੇਦ ਹੈ ?
- (A) ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਚੁਰੱਗਤੇ (A) ਅਨੁਭਾਵ
- (B) ਮਿੱਟੀ ਬੋਲ ਪਈ (B) ਸਥਾਈ ਭਾਵ
- (C) ਹਨੇਰੇ ਰਾਹ (C) ਭਾਵ
- (D) ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਉਰਮਿਲਾ (D) ਵਿਭਾਵ

ਗੁਰਮਤਿ ਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਦੋਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ, ਦਿੱਸਦੇ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦੇ ਉਹਲੇ ਸੱਚ ਪ੍ਰਤਿ ਰਚਿਤ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅੰਦਰ ਲੁੱਕੀ ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ, ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਉਹਨੇ ਲੁਕੇ ਉਸਦੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਚਰਿੱਤਰ ਉਪਰ ਬਲ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਮੂਲ ਸਥਾਪਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਵਸਤੂ ਦਾ ਸਤਿ, ਵਸਤੂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿਵਾਦੀ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਰਚਿਆ ਸਾਹਿਤ, 'ਬਾਣੀ' ਤੇ 'ਜਨਮਸਾਖੀ' ਆਦਿ ਹੈ। ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਰਚਿਆ ਸਾਹਿਤ, ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤ-ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਆਧਾਰ-ਤੱਤ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ-ਆਲੋਚਨਾ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ-ਕਸ਼ੱਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਰੂੜੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ 95 ਤੋਂ 97 ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਕਿਉ।

95. ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਂਝਾ ਤੱਤ ਹੈ :

- (A) ਮਨੁੱਖੀ ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਆਰਥਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ।
- (B) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਤਾਰੇ ਤੇ ਉਹਲੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸੱਚ ਪ੍ਰਤਿ ਰਚਿਤ ਹੋਣਾ।

(C) ਮਾਨਵ-ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ।

(D) ਲੋਕ-ਪਰਲੋਕ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ।

96. ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਂ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਹਾਰਕ-ਸਮੀਖਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ?

(A) ਦੋਵੇਂ ਦਿੱਸਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰਕੇ, ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸੱਚ ਉਪਰ ਬਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

(B) ਦੋਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ, ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(C) ਇਕ ਧਾਰਮਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਮਾਜਕ।

(D) ਇਕ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ।

97. ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਂ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧਮੂਲਕ ਪੱਖ ਹਨ :

(A) ਇਹਲੋਕਿਕਤਾ ਪਾਰਲੋਕਿਕਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੋਸ਼ਣ ਆਤਮਕ ਸੁੱਧੀ।

(B) ਇੱਸਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਲੁਪਤ ਨੇਮ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਵਿਚਾਰਵਾਦ।

(C) ਵਿਅਕਤੀ-ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਮਾਣ-ਕਲਿਆਣ ਮੁਕਤੀ।

(D) ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚਰਿੱਤਰ ਲੁਕੀ ਜੋਤ ਅਤੇ ਯਥਾਰਥ ਪਰਮਾਰਥ।

ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਘੜਿਆ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਬ੍ਰਹਮੀ ਲਿੱਪੀ ਤੋਂ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੋਈ, ਅਜਕੇ ਸਰੂਪ ਤੱਕ ਪੁੱਜੀ ਹੈ। ਐਲਬਰੂਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਤਿੰਨ ਲਿੱਪੀਆਂ ਅਰਧਨਾਗਰੀ, ਸਿੱਧ ਮਾਤ੍ਰਿਕਾ ਤੇ ਭੱਟ ਅੱਡਰੀ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਿੱਧ-ਮਾਤ੍ਰਿਕਾ ਤੇ ਭੱਟ ਅੱਡਰੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀਆਂ ਪੂਰਵ ਲਿੱਪੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਧਮ ਜਾਂ ਸਿੱਧ ਮਾਤ੍ਰਿਕਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਦੇ ਇਸਨੂੰ ਸੋਧਕੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਦਾ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਨਾਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੈ ਗਿਆ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ 98 ਤੋਂ 100 ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਕਿਉਂ।

98. ਪੈਰੇ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਥੀਮ ਹੈ :

- (A) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
- (B) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

(C) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

(D) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ

99. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਂ ਹੈ :

- (A) ਸਿੱਧਮ ਜਾਂ ਸਿੱਧ ਮਾਤ੍ਰਿਕਾ
- (B) ਪੈਸ਼ਾਦੀ
- (C) ਅਰਧ ਨਾਗਰੀ
- (D) ਕੈਕਈ

100. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੀਆਂ ਪੂਰਣਕਾਲੀ ਲਿੱਪੀਆਂ ਹਨ :

- (A) ਬ੍ਰਹਮੀ ਲਿੱਪੀ
- (B) ਸਿੱਧ ਮਾਤ੍ਰਿਕਾ
- (C) ਭੱਟ ਅੱਡਰੀ
- (D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ

Rough Work / रफ कार्य

Rough Work / रफ कार्य

Rough Work / रफ कार्य